

Sygn. akt: IX C 1963/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2014 r.

Sąd Rejonowy w Opolu IX Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Izabela Stasikiewicz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Sylwia Kluczny

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2014 r. w Opolu

sprawy z powództwa P. K., B. P. i M. P.

przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy - nakaz zapłaty Sądu Rejonowego w Opolu wydany w dniu 11.02.2010 r. w sprawie I Nc 264/10, z klauzulą wykonalności, w części dotyczącej dłużnika B. P.

II. oddala powództwo w części dotyczącej powoda P. K.

III. w pozostałym zakresie odrzuca pozew

IV. zasądza od pozwanej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. na rzecz powoda B. P. kwotę 108 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt IX C 1963/14

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 3 czerwca 2014 r. przez P. K., B. P. i M. P. przeciwko pozwanej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. powodowie zażądali pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 11 lutego 2010 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, zasądzonego od powodów na rzecz pozwanej solidarnie kwotę 1.528,93 zł od dnia 15 stycznia 2010 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania w kwocie 624,50 zł. Powodowie domagali się też zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, iż dnia 11 lutego 2010r. Sąd Rejonowy w Opolu I Wydział Cywilny, w sprawie z powództwa pozwanej przeciwko powodom wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym sprawie I Nc 264/10, zaopatrzone następnie w klauzulę wykonalności.

Jak wskazali dalej powodowie mimo tego, że ww. nakaz zapłaty funkcjonuje w obiegu prawnym, jest obarczony poważnym błędem, gdyż roszczenie, będące podstawą wydania nakazu zapłaty, zostało oddalone na skutek rozpoznania sprzeciwu wniesionego przez P. K.. W związku z tym, że do nakazu zapłaty sprzeciw został złożony

jedynie przez P. K., Sąd oddalił jedynie wobec niego powództwo. Wobec pozostałych pozwanych nakaz zapłaty się uprawomocnił, pomimo tego, że dotyczył tego samego roszczenia. Winą za taki stan rzeczy powodowi obarczyli pozwaną, która ich zdaniem podała nieprawdziwy adres zamieszkiwania powodów.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o odrzucenie pozwu, ewentualnie o oddalenie powództwa oraz żądała zasądzenia od powodów na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie pozwana wskazała, iż domaganie się pozbawienia wykonalności nakazu zapłaty Sądu Rejonowego Wydziału I Cywilnego z dnia 11 lutego 2010 r. sygn. akt I Nc 264/10 w części dotyczącej świadczenia zasądzonego od powodów M. P. i B. P. jest niezasadne. Roszczenie o pozbawienie wykonalności wskazanego tytułu wykonawczego zostało bowiem oparte na przepisie z art. 840 k.p.c., w istocie zmierzającym do przeprowadzenia przez Sąd postępowania mającego na celu ponowne merytoryczne rozpoznanie sprawy, co jest niedopuszczalne, gdyż postępowanie Sądu nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy. Ponieważ podnoszone w pozwie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego zdarzenia nie są objęte dyspozycją art. 840 k.p.c., bo żadne z nich nie nastąpiło po powstaniu tytułu egzekucyjnego, powództwo przeciwegzekucyjne jest bezzasadne, tym bardziej, że powód P. K., nie jest dłużnikiem pozwanej Spółdzielni, a powództwo wobec niego zostało prawomocnie oddalone (brak legitymacji procesowej po stronie powoda).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 11 lutego 2010 r. Sąd Rejonowy w Opolu Wydział I Cywilny nakazał, aby M. P., B. P., P. K. zapłacili solidarnie na rzecz (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. kwotę 1.528,93 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 15 stycznia 2010 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 624,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił wobec nie zaskarżenia jego treści w stosunku do M. P. i B. P.. Nakazowi temu nadana została z urzędu w dniu 21 lipca 2010 r. w stosunku do M. P. i B. P. klauzula wykonalności.

Sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 11 lutego 2010 r. wniósł natomiast powód (pozwany w rozpoznawanej sprawie) P. K.. Wyrokiem z dnia 9.11.2011r. Sąd Rejonowy w Opolu w sprawie I C - upr 199/10 oddalił powództwo (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. przeciwko P. K.. W uzasadnieniu wyroku Sąd stwierdził, iż wobec wielu sprzeczności dotyczących wskazanych przez (...) Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w O. kwot zadłużenia oraz braku dowodów na prawidłowość obliczeń co do zadłużenia należało uznać, iż pozwana (a w rozpoznawanej sprawie powódka) nie udowodniła swojego roszczenia w części zaskarżonej sprzeciwem i ostatecznie ograniczonym w toku procesu do kwoty 1.119,79 zł w tym kwoty 904,71 zł tytułem należności głównej oraz kwoty 215,08 zł tytułem odsetek za opóźnienie w zapłacie należności z tytułu opłat eksploatacyjnych używanego przez P. K. lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w O..

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Opolu I Wydział Cywilny z dnia 11 maja 2012 r. odrzucony został sprzeciw P. K. od nakazu zapłaty z dnia 11 lutego 2012 r. w części dotyczącej świadczenia zasądzonego od pozwanych M. P. i B. P..

Dowód:

- akta sprawy I C upr. 199/10

W dniu 1 lutego 2013 r. zmarła M. P.. Spadek po M. P. nabyli na podstawie ustawy mąż powód B. P. oraz syn powód P. K., każdy po 1/2 części.

Dowód:

- postanowienie Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 14 listopada 2013 r k. 6 .

Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Opolu Wydział I Cywilny ustalił, iż w skład spadku po M. P. wchodzi 1/2 spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w O. przy ul. (...), dla którego nie jest prowadzona przez Sąd Rejonowy w Opolu księga wieczysta a którego wartość wynosi kwotę 74.000,00

zł. Sąd dokonał działu spadku po M. P. i zniesienia współwłasności spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu położonego w O. przy ul. (...), dla którego nie jest prowadzona przez Sąd Rejonowy w Opolu księga wieczysta w ten sposób, że cała opisana wyżej nieruchomości przyznał na własność P. K. bez spłat na rzecz uczestnika postępowania B. P.. Wartość przedmiotu działu spadku i zniesienia współwłasności określona została na kwotę 148.000,00 zł.

Dowód:

- postanowienie Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 6 grudnia 2013 r. k. 7

Do chwili zamknięcia rozprawy nie została nadana klauzula wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 11 lutego 2010 r. w sprawie o sygn. akt 264/10 przeciwko powodowi P. K., jako obowiązanemu spadkobiercy po M. P.. Pozwana Spółdzielnia nie wystąpiła z takim wnioskiem.

Dowód:

- fakt bezsporny

Sąd zważył, co następuje

W niniejszej sprawie spór ogniskował się wokół tego, czy M. P., B. P., P. K. są zobowiązani na podstawie wydanego w dniu 11 lutego 2010 r., przez Sąd Rejonowy w Opolu Wydział I Cywilny w sprawie o sygn. akt I Nc 264/10 nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, do zapłaty na rzecz pozwanej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. kwoty 1.528,93 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu.

Ponadto spór dotyczył tego, czy M. P., B. P., P. K. mogli powoływać się na zdarzenie, które powstało po wydaniu ww. tytułu egzekucyjnego.

Zaraz na wstępie rozważań należy stwierdzić, iż niedopuszczalnym z punktu prawnego było wytoczenie powództwa przez M. P.. Warunkiem dopuszczalności wniesienia powództwa jest posiadanie przez stronę zdolności sądowej i procesowej, która ogólnie rzecz ujmując jest właściwością podmiotu, dzięki której może on być stroną lub uczestnikiem postępowania sądowego w sprawach cywilnych. Jak wynika z treści postanowienia Sądu Rejonowego w Opolu Wydziału I Cywilnego z dnia 14 listopada 2013 r. M. P. zmarła w dniu 1 lutego 2013 r. Zgodnie z art. 64 § 1 k.p.c., osoba fizyczna posiada zdolność prawną, określoną jako "zdolność do występowania w charakterze strony", do chwili urodzenia do chwili śmierci (art. 8 § 1 k.c.). Skoro wskazana w pozwie po stronie powodowej M. P. zmarła jeszcze przed wniesieniem sprawy do Sadu nie miała oczywistych względów zdolności sądowej w dacie wniesienia pozwu. Brak zdolności sądowej – zgodnie z przepisem art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. – powoduje konieczność odrzucenia pozwu. Okoliczności uzasadniające odrzucenie pozwu Sąd bierze pod rozwagę z urzędu w każdym stanie sprawy (art. 202 k.p.c.).

M. P. jako osoba zmarła nie posiada osobowości prawnej dlatego w takich okolicznościach roszczenie ww. powódki zgłoszone w pozwie nie mogło być skuteczne. Co więcej, wskazany brak zdolności sądowej jest brakiem nieusuwalnym, gdyż po stronie powodowej w niniejszej sprawie występuje już spadkobierca po M. P., tj. powód P. K..

Przechodząc do kolejnej części rozważań należy stwierdzić, iż przepis z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. stanowi, iż dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Sąd stwierdza, iż zdarzeniami powodującymi wygaśnięcie zobowiązania po powstaniu tytułu egzekucyjnego mogą być między innymi: wykonanie zobowiązania przez dłużnika, potrącenie, odnowienie, - zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia, przelew powodujący zmianę wierzyciela (art. 509 k.c.), przejęcie długu powodujące zmianę dłużnika (art. 519 k.c.) i następcza niemożliwość świadczenia (art. 475 k.c.). Zdarzenia powodujące z kolei niemożliwość egzekwowania zobowiązania to: przedawnienie roszczenia, rozłożenie świadczenia

obciążającego dłużnika na raty, prolongata terminu spełnienia świadczenia udzielona dłużnikowi przez wierzyciela i skorzystanie przez dłużnika z zarzutu zatrzymania.

Argumentem przemawiającym za częściowym uwzględnieniem powództwa, w części dotyczącej powoda B. P. był zasadny zarzut podniesiony przez powoda P. K., mówiący, że już po powstaniu tytułu wykonawczego, obejmującego nakaz zapłaty z klauzulą wykonalności przeciwko M. P. i B. P. doszło do zdarzenia powodującego, iż świadczenie nie może być egzekwowane (art. 840 pkt 2 kpc). Zdarzenie tym było wydanie - na skutek rozpoznania sprzeciwu P. K. - wydanie wyroku oddalającego powództwo pozwanej Spółdzielni wobec niego. Zdarzenie to, zgodnie z art. 375§2 kc zwalnia pozostałych dłużników, a wynika to wprost z cytowanej normy - wyrok zapadły na korzyść jednego z dłużników solidarnych zwalnia pozostałych, jeżeli uwzględnia zarzuty, które są im wszystkim wspólne. Wydany w sprawie I C upr 199/10 wyrok oddalający powództwo w stosunku do P. K. uwzględniał m.in. zarzut spełnienia świadczenia o zapłatę opłat eksploatacyjnych na rzecz Spółdzielni. Za spełnienie tych świadczeń wszyscy powodowie odpowiedzialni byli solidarnie, zatem zarzut spełnienia świadczenia przysługiwał im wspólnie.

Wyrok z dnia 9 listopada 2011 r. oddalający powództwo dotyczył i obejmował swoim zakresem przedmiotowym roszczenie pieniężne wyszczególnione w pozwie, w oparciu o który został wydany nakaz zapłaty z dnia 11 lutego 2010 r. w sprawie I Nc 264/10.

Stosownie do art. 375 § 2 k.c., wyrok wydany na korzyść jednego z dłużników solidarnych zwalnia współdłużników, jeżeli uwzględnia zarzuty, które są im wszystkim wspólne, tj. takie które dotyczą sposobu powstania zobowiązania lub jego treści .

Sąd stwierdza, iż nie ulega wątpliwości, że wyrokiem sądu do którego odnosi się przepis z art. art. 375 § 2 k.c jest także wyrok sądu wyrok Sądu Rejonowego Opolu z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie o sygn. akt I C –upr 199/10 w którym oddalone zostało powództwo (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. w stosunku do P. K.. Roszczenie z oddalonego względem P. K. powództwa w wyroku z dnia 9 listopada 2011 jest tożsame z roszczeniem pieniężnym wyszczególnionym uprzednio w nakazie zapłaty z dnia 11 lutego 2010 r. w sprawie I Nc 264/10 zapadłym wobec wszystkich dłużników solidarnych. Nie budzi także wątpliwości, że wyrok Sądu Rejonowego z dnia 9 listopada 2011 r. zapadł w wyniku uwzględnienia zarzutów wspólnych dłużnikom solidarnym ze względu na sposób powstania i treść zobowiązania współzobowiązanych (art. 375 k.c).

W tym miejscu należy stwierdzić iż w orzecznictwie i doktrynie utrwalony jest pogląd, że moc wiążąca orzeczenia, o której mowa w art. 365 § 1 k.p.c., odnosi się tylko do treści jego sentencji, a nie uzasadnienia (wyrok SN z dnia 8 czerwca 2005 r., V CK 702/04). Nie mają zatem mocy wiążącej ani poglądy prawne wyrażone w uzasadnieniu orzeczenia (wyrok SN z dnia 13 marca 2008 r., III CSK 284/07), ani motywy i ustalenia faktyczne zawarte w uzasadnieniu (wyrok SN z dnia 15 listopada 2007 r., II CSK 347/07). Według Sądu Najwyższego, przedmiotem prawomocności materialnej jest bowiem ostateczny rezultat rozstrzygnięcia, a nie przesłanki, które do niego doprowadziły. Sąd przy wydaniu wyroku nie jest zatem związany zarówno ustaleniami faktycznymi poczynionymi w innej sprawie, jak i poglądami prawnymi wyrażonymi w uzasadnieniu zapadłego w niej wyroku (wyrok SN z dnia 21 czerwca 2007 r., IV CSK 63/67). Nie oznacza to jednak, że treść uzasadnienia orzeczenia nie ma żadnego wpływu na ustalenie jego mocy wiążącej. Przyjmuje się bowiem, że zawarte w uzasadnieniu orzeczenia motywy rozstrzygnięcia mogą mieć znaczenie dla ustalenia zakresu mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia, czyli granic prawomocności materialnej orzeczenia w rozumieniu art. 365 § 1 k.p.c. (tak wyrok SN z dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 452/06, OSNC-ZD 2008, nr A, poz. 20).

Wyrok Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie I C – upr 199/10 nie został skutecznie zaskarżony, a jego sentencja nie została także sprostowana w trybie art. 350 k.p.c. Bezspornym między stronami było także to, że ww. wyrok odnosił się do płatności za mieszkanie. Oznacza to, że dotyczył kwestii wspólnej dla wszystkich powodów w niniejszej sprawie. Natomiast Sąd Rejonowy w Opolu I Wydział Cywilny oddalając powództwo (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. przeciwko P. K. w sprawi o sygn. akt I C upr 199/10 stwierdził, iż roszczenie nie zostało udowodnione.

Zgodnie z art. 840 obecnego k.p.c. dłużnik solidarny w stosunku do którego uprawomocniło się orzeczenie uwzględniające powództwo wierzycieli o spełnienie świadczenia może żądać pozbawienia lub ograniczenia wykonalności tytułu wykonawczego opartego na tym orzeczeniu na tej podstawie, że następnie zostało prawomocnie oddalone powództwo wierzyciela w stosunku do innego dłużnika solidarnego na skutek uwzględnienia zarzutu wspólnego dłużnikom solidarnym.

Wobec powyższego na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. i art. 375 § 2 k.c. Sąd orzekł jak w pkt 1 wyroku

Natomiast oddalenie powództwa w części popieranej przez P. K. wynika z faktu, iż przepis z art. 840 § 1 pkt 2 kpc, wyklądać należy ściśle. Inaczej rzecz ujmując, roszczenie tego rodzaju może zostać uwzględnione jedynie, gdy zaczepia tytuł wykonawczy w rozumieniu art. 776 kpc, czyli tytuł egzekucyjny zaopatrzonej w klauzulę wykonalności. Natomiast obecnie nie istnieje żaden tytuł wykonawczy, który pozwana mogłaby skierować przeciwko w/w powodowi. Nakazowi wydanemu w stosunku do M. P. nie nadano klauzuli wykonalności przeciwko jej spadkobiercy. Ustawodawca nie przewidział sytuacji, w której istnienie prawomocnego, ale jeszcze nie opatrzonego klauzulą wykonalności tytułu egzekucyjnego może być podstawą powództwa przeciwegzekucyjnego. Tym samym żądanie pozwu w stosunku do powoda P. K. musiało podlegać oddaleniu jako przedwczesne.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia przepis z art. 98 k.p.c., bowiem roszczenie zostało uwzględnione wobec jednego z powodów – dłużników solidarnych pozwanej. Pozwana dysponuje tytułem wykonawczym przeciwko B. P., zatem nie sposób uznać, by nie dała powodu do wytoczenia sprawy.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.